

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia literatury polskiej – klasycyzm i romantyzm

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 18HUMS.14K.13367.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Jerzy Borowczyk		
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Jerzy Borowczyk		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zaznajomienie studentów z ważnymi dziełami i arcydziełami literatury polskiej w epoce klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu wraz z umiejętnością odniesienia ich do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych.
C2	Doskonalenie u studentów umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania dzieła literackiego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na specyfikę tekstów powstałych w epoce późnego klasycyzmu i romantyzmu.
C3	Kształcenie u studentów umiejętności operowania kategoriami historyczno- i estetycznoliterackimi, a także posługiwania się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu innych modułów kształcenia polonistycznego i historycznego (w tym „Nauki pomocnicze historii”, „Poetyka z analizą dzieła literackiego”, „Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny”, „Literatura powszechna”).
C4	Kształcenie u studentów umiejętności formułowania samodzielnych wypowiedzi ustnych i pisemnych na temat literatury oraz kultury epok klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu (z uwzględnieniem specyfiki warsztatu literaturoznawczego).
C5	Formowanie w studentach świadomości interdyscyplinarnego statusu wiedzy o literaturze i kulturze w epoce późnego klasycyzmu i romantyzmu, w tym szczególne zwrócenie uwagi na połączenia historii literatury z historią Polski i dziejami powszechnymi.
C6	Formowanie w studentach wrażliwości humanistycznej oraz postawy aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna arcydzieła i kluczowe utwory literackie klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu, a także ich problematykę oraz kształt estetyczny;	HUM_K1_W01, HUM_K1_W02, HUM_K1_W07	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
W2	zna kluczowe idee filozoficzne i estetyczne stymulujące rozwój literatury oraz kultury epoki klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu;	HUM_K1_W02, HUM_K1_W03, HUM_K1_W04, HUM_K1_W08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
W3	zna ważne wydarzenia i zjawiska z zakresu historii Polski i dziejów powszechnych oraz ich wpływ na genezę i problematykę utworów literackich oraz na rozwój kultury polskiej okresu późnego klasycyzmu i romantyzmu;	HUM_K1_W05, HUM_K1_W07, HUM_K1_W08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
W4	zna periodyzację literatury polskiej z lat 1795-1863 i jej szerszy kontekst kulturowy;	HUM_K1_W01, HUM_K1_W02, HUM_K1_W03	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W5	zna związki literatury, kultury i sztuki epoki późnego klasycyzmu i romantyzmu z literaturą, kulturą i sztuką powszechną oraz z kluczowymi wydarzeniami z historii Polski i historii powszechnej.	HUM_K1_W02, HUM_K1_W05, HUM_K1_W07	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi analizować, interpretować i wartościować teksty literackie reprezentatywne dla epoki późnego klasycyzmu i romantyzmu z wykorzystaniem podstawowej wiedzy z zakresu wybranych teorii i metodologii badań literackich oraz odróżniać najważniejsze historyczne systemy komunikacji literackiej (w tym obiegi literackie, formy gatunkowe, formy podawcze, języki artystyczne);	HUM_K1_U01, HUM_K1_U02, HUM_K1_U07	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi samodzielnie zrealizować proste zadanie badawcze (z zastosowaniem w praktyce podstawowych elementów historycznoliterackiej procedury badawczej, takich jak dobór i analiza źródeł, rozpoznanie stanu badań, zdefiniowanie i analiza problemu poznawczego, skonstruowanie spójnego wyводу argumentacyjnego, sformułowanie wniosków) z wykorzystaniem wiedzy o literaturze z lat 1795-1863;	HUM_K1_U05, HUM_K1_U06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
U3	umie operować informacją naukową (w tym wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje dotyczące literatury epoki romantyzmu, dobierać właściwe edycje tekstów, posługiwać się słownikami i kompendiami literaturoznawczymi, bibliotekami cyfrowymi) oraz zastosować ją w konkretnym kontekście zawodowym;	HUM_K1_U04, HUM_K1_U08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
U4	potrafi operować pisemną formą wypowiedzi naukowej, napisać analityczno-interpretacyjną pracę historycznoliteracką, a także przygotować wystąpienie w dyskusji, przedstawić (również w formie prezentacji multimedialnej) i uzasadnić swoje stanowisko z wykorzystaniem poglądów innych autorów.	HUM_K1_U03, HUM_K1_U09, HUM_K1_U10, HUM_K1_U11	Prezentacja multimedialna, Praca pisemna.
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa wykorzystywać zdobyte kompetencje w osobistym, angażującym etyczną wrażliwość udziale w różnych formach życia zbiorowego (w tym we własnej pracy), a także w pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego Europy, Polski i Wielkopolski;	HUM_K1_K01, HUM_K1_K02, HUM_K1_K03, HUM_K1_K04, HUM_K1_K05	Egzamin ustny, Praca pisemna.
K2	jest gotów/gotowa dostrzec rolę literatury i kultury epoki klasycyzmu i romantyzmu w budowaniu tożsamości zbiorowej i więzi społecznych.	HUM_K1_K01, HUM_K1_K02, HUM_K1_K03, HUM_K1_K04, HUM_K1_K05, HUM_K1_K08	Egzamin ustny, Praca pisemna.

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Problemy klasycyzmu po 1795 roku (np. reakcja pisarzy na upadek I Rzeczypospolitej, estetyka i światopogląd klasycyzmu i sentymentalizmu) oraz przełomu romantycznego (np. programy i manifesty, polemiki z klasycyzmem i racjonalizmem, rola klasycyzmu postanisławowskiego).	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3	Konwersatorium
2.	Gatunki literackie klasycyzmu postanisławowskiego (np. elegia patriotyczna, tragedia neoklasycystyczna, romans sentymentalny, sielanka) oraz romantyzmu (np. ballada, powieść poetycka, dramat romantyczny, komedia, poemat dygresyjny, powieść).	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3	Konwersatorium
3.	Kategorie estetyczne, np.: klasycyzm, sentymentalizm, tragizm, groteska, ironia, frenezja, melancholia, komizm, realizm.	W1, W2, W5, U1, U2, U3	Konwersatorium
4.	Elementy historii XIX wieku i jej wpływ na idee romantyczne – problem upadku I Rzeczypospolitej, sposoby ocalania i krzewienia tożsamości narodowej w sytuacji braku niepodległego państwa, problem rewolucji, historyzm, providencjalizm, romantyczne historiozofie (np. mesjanizm) itd.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Konwersatorium
5.	Twórczość najwybitniejszych późnych klasycystów i romantyków z uwzględnieniem ewolucji i przemian w jej obrębie oraz związanych z nią pojęć (np. neoklasycystyczna tragedia Felińskiego, idylla w ujęciu Brodzińskiego, kategoria czułości w prozie Wirtemberskiej, profetyzm Mickiewicza, mistycyzm Słowackiego, historiozofia Krasińskiego, Norwidowska ironia etc.).	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3	Konwersatorium
6.	Krytyka literacka z lat 1795-1863 (np. różne koncepcje idylliczności, czułości i romantyczności, emigracyjne sądy o twórczości Słowackiego, spory o powieść).	W1, W2, U1, U2, U3	Konwersatorium
7.	Klasycyzm po 1795 roku i romantyzm polski wśród klasycyzmów i romantyzmów europejskich (repcja historyczna i typologiczna).	W2, W5, U2, U3	Konwersatorium
8.	Repcja późnego klasycyzmu i romantyzmu w literaturze epok późniejszych oraz jego rola w budowaniu tożsamości zbiorowej Polaków.	W4, U2, U3, K1, K2	Konwersatorium
9.	Przygotowywanie analityczno-interpretacyjnej pracy historycznoliterackiej oraz prezentacji multimedialnej poświęconej wybranym zagadnieniom literatury lat 1795-1863.	U1, U2, U3, U4	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śnieżnej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Na zaliczenie student/ka jest zobowiązany/a do przygotowania prezentacji oraz pracy pisemnej na zadany temat, związany z zagadnieniami podejmowanymi na zajęciach. Tematyka obu prac zostaje ustalona w porozumieniu z osobą prowadzącą zajęcia. Ponadto obowiązuje egzamin ustny na zakończenie zajęć. Skala ocen: 5,0 – bardzo dobra znajomość arcydzieł i kluczowych utworów literatury polskiej epoki klasycyzmu postanisławowskiego i romantyzmu, bardzo dobra umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, bardzo dobra znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury lat 1795-1863, wysoka świadomość roli literatury późnoklasycystycznej i romantycznej w europejskim i polskim dziedzictwie kulturowym, bardzo wysoka sprawność analityczno-interpretacyjna, bardzo dobra umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej (prezentacja, wystąpienie w dyskusji, referat historycznoliteracki) 4,5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie analizy i interpretacji tekstu literackiego oraz umiejętności operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 4,0 – możliwy szerszy zakres niedociągnięć: nieco niższa znajomość arcydzieł i kluczowych utworów literatury polskiej epoki klasycyzmu postanisławowskiego i romantyzmu, nieco niższa umiejętność referowania ich problematyki, nieco niższa znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury lat 1795-1863 3,5 – zadowalająca znajomość arcydzieł i kluczowych utworów literatury polskiej epoki klasycyzmu postanisławowskiego i romantyzmu, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej (wymagająca np. zadawania pytań pomocniczych przez osobę egzaminującą), zadowalająca znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury epoki późnego klasycyzmu i romantyzmu, zadowalająca sprawność analityczno-interpretacyjna i umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 3,0 – zadowalająca znajomość arcydzieł i kluczowych utworów literatury polskiej epoki klasycyzmu postanisławowskiego i romantyzmu, zadowalająca umiejętność referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej (wymagająca np. zadawania pytań pomocniczych przez osobę egzaminującą), słaba znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury lat 1795-1863, słaba sprawność analityczno-interpretacyjna oraz niska umiejętność operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej 2,0 – niezadowalająca znajomość arcydzieł i kluczowych utworów literatury polskiej epoki klasycyzmu postanisławowskiego i romantyzmu, brak umiejętności referowania ich problematyki z użyciem podstawowej terminologii literaturoznawczej, niezadowalająca znajomość ważnych idei filozoficznych i estetycznych oraz historii i kultury lat 1795-1863, brak sprawności analityczno-interpretacyjnej, brak umiejętności operowania różnymi formami wypowiedzi naukowej.

Literatura

Obowiązkowa

1. Przybylski R., Witkowska A., Romantyzm, PWN, Warszawa 1997 (lub inne wydanie).
2. Student ma obowiązek przedłożyć listę lektur obejmującą 20 tytułów (10 z części obowiązkowej oraz 10 z części uzupełniającej spisu lektur). Obowiązkowa jest także znajomość opracowań wykorzystanych w trakcie zajęć.
3. Feliński A., Barbara Radziwiłłówna, w: Polska tragedia neoklasycystyczna, oprac. i wstęp D. Ratajczak, Wrocław 1989.
4. Kasiński Z., Nie-Boska komedia, wstęp M. Janion, oprac. M. Grabowska, Wrocław 1966.
5. Kraszewski J.I., Ulana. Powieść poleska, Wilno 1842 (dowolne wydanie).
6. Małczewski A., Maria. Powieść ukraińska, oprac. R. Przybylski, Wrocław 1958.
7. Mickiewicz A., Wybór poezji, oprac. C. Zgorzelski, Ossolineum, 1974-1986.
8. Mickiewicz A., Dziady kowieńsko-wileńskie (cz. I, II, IV) i Dziady drezdeńskie (cz. III) (dowolne wydanie).
9. Mickiewicz A., Pan Tadeusz, oprac. S. Pigoń, Wrocław 1972.
10. Norwid C., Vade-mecum, oprac. J. Fert, Wrocław 2003.
11. Słowacki J., Kordian, oprac. M. Inglot, Wrocław 1986.
12. Słowacki J., Beniowski, oprac. A. Kowalczykowa, Kraków 1996.
13. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Dodatkowa

1. C. Godebski, Wiersz do legiów polskich (oprac. Z. Libera) * J.U. Niemcewicz, Śpiewy historyczne (oprac. Z. Libera).
2. A. Mickiewicz, Grażyna * Konrad Wallenrod (oprac. S. Chwin).
3. S. Goszczyński, Zamek kaniowski * Król zamczyska (oprac. M. Inglot).
4. J. Słowacki, Wiersze (oprac. J. Brzozowski i Z. Przychodniak) * Balladyna (oprac. M. Inglot).
5. J. Słowacki, Horsztyński (oprac. J. Ławski) * Książd Marek (oprac. M. Piwińska) * Sen srebrny Salomei (oprac. A. Kowalczykowa).
6. Z. Kasiński, Wybór listów (oprac. Z. Sudolski) * J. Słowacki, Listy do matki (wybór).
7. Z. Kasiński, Irydion * Agaj-Han.
8. W. Łoziński, Zaklęty dwór * M. Czajkowski, Powieści kozackie.
9. C. Norwid, Trylogia włoska * Czarne kwiaty i Białe kwiaty.
10. J.B. Zaleski, Wybór poezji (oprac. B. Stelmaszczyk-Świontek) * W. Pol, Wybór poezji (oprac. M. Janion).
11. T. Lenartowicz, Wybór poezji (oprac. J. Nowakowski) * W. Syrokomla, Wybór poezji (oprac. F. Bielak) * K. Ujejski, Wybór poezji (oprac. K. Poklewska).
12. H. Rzewuski, Pamiętniki Soplicy * I. Chodźko, Pamiętniki kwestarza.
13. N. Żmichowska, Poganka (oprac. T. Żeleński-Boy) * J.B. Dziekoński, Sędziwój * L. Szyrmer, Powieści nieboszczyka Pantofla.
14. J. Korzeniowski, Kollokacja (oprac. S. Kawyn) * Opowiadania (oprac. S. Kawyn) * Krewni (oprac. S. Kawyn).
15. J.I. Kraszewski, Poeta i świat * Latarnia czarnoksiężka (seria I).

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do egzaminu	15

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania ochrony i promocji dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu, Polski i Europy w wymiarze społecznym i edukacyjnym
HUM_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i twórczego kształtowania wiedzy o języku, literaturze, społeczeństwie, historii i kulturze rodzimej zorientowanego na tożsamość zbiorową i budowanie więzi społecznych
HUM_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
HUM_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krzewienia w pracy zawodowej kultury języka, kultury historycznej oraz kultury czytelnictwa
HUM_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w różnych sytuacjach komunikacyjnych zaawansowaną terminologią z zakresu wiedzy o języku, literaturze, historii w kontekstach historycznym, społecznym, kulturowym
HUM_K1_U02	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w mowie i piśmie różnymi stylami funkcjonalnymi polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej oraz specyfiki wykonywanej pracy
HUM_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje w praktyce zawodowej
HUM_K1_U04	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole realizować projekt edukacyjny i zadania badawcze, a także planować i realizować uczenie się
HUM_K1_U05	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe oraz zawodowe, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego i opiekuna praktyki zawodowej
HUM_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi właściwymi dla literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać w mowie i piśmie własne poglądy w sprawach dotyczących kultury, życia społecznego, problemów zawodowych i kwestii światopoglądowych
HUM_K1_U09	Absolwent/ka potrafi rzeczowo argumentować, wykorzystując poglądy innych autorów oraz formułować na tej podstawie wnioski
HUM_K1_U10	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych językiem obcym nowożytnym na poziomie B2
HUM_K1_U11	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, a także źródeł literackich i historycznych
HUM_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk oraz w stopniu zaawansowanym ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
HUM_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane treści z zakresu historii i polonistyki zorientowane na działania edukacyjne
HUM_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu wiedzy o języku, literaturze i historii oraz ich konteksty edukacyjne
HUM_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane szczegółowe teorie i metodologie badań literackich, językoznawczych, historycznych

Kod	Treść
HUM_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych oraz tekstów kultury w obrębie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk historycznych
HUM_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym uporządkowane i szczegółowe treści z zakresu historii Polski, Europy i powszechnej oraz wpływu historii na rozwój kultury historycznej, języka, literatury i kultury polskiej w przeszłości i współcześnie
HUM_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym historię cywilizacji, kultury i literatury polskiej, a także ich rolę w procesie interpretacji tekstów literackich i źródeł historycznych